

Aleg. 119.

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o wniosku pośła Wł. Koziebrodzkiego
w sprawie przepisów o urządzeniu cmentarzy.

Wysoki Sejmie!

Przepis §. 3. lit. d) ustawy z dnia 30. Kwietnia 1870 L. 68 dz. p. p. wprowadzając wyraźnie niewypowiedzianą jasno w ustawie gminnej zasadę, że zakładanie i utrzymywanie cmentarzy jest sprawą własnego zakresu działania gminy, stanął na stanowisku czysto zasadniczem, że obmyślenie i utrzymanie miejsc dla grzebania ciał zmarłych, gdyby miejsca takiego w obrębie pewnej gminy nie było, a nikt nie ucezuwał potrzeby lub nie miał sił dostatecznych postarać się o takowe, to gmina tym przedmiotem zająć się musi.

Obowiązek więc ten włożony jest, pomimo kategorycznego brzmienia ustawy, tylko suppletorycznie, tak bowiem następne rozporządzenie Ministerjum wyznań i oświaty z dnia 22. maja 1874 do L. 14903, jak i W. Trybunał administracyjny orzeczeniem z dnia 14. Listopada 1878 L. 1781 wypowiedziały objaśniająco, że ustawa z dnia 30. kwietnia 1870 L. 68 dz. p. p. ani rozporządzać zamierza istniejącymi już cmentarzami, ani zakładania nowych cmentarzy konfesyjnych zabrania, ani też zmienia przepisy obowiązujące co do zakładania i utrzymywania cmentarzy tam, gdzie cmentarze konfesyjne stanowią część budynków kościelnych, i gdzie takowe jako takie podpadają ustawom konkurencyjnym, tak jak budynki kościelne lub parafialne.

W kraju naszym jednak — jak dotąd — nie ma prawie cmentarzy ściśle gminnych, bezkonfesyjnych — a niepodobna przewidzieć, czy i kiedy zachodzić będzie potrzeba zakładania takich instytucji gminnych, wyjąwszy wypadki wyjątkowe n. p. epidemie, — przyznać więc wypada, że §. 3 wzmiankowanej ustawy stoi w obec faktycznych stosunków naszego kraju na stanowisku ściśle teoretycznym. możnaby powiedzieć, ponad stosunkami faktycznymi, a zarazem, objaśniony tak, jak to uczyniły już cytowane rozporządzenie ministerjalne i orzeczenie Trybunału administracyjnego, pozostawił w myśl §. 18, II. p. 3. statutu krajowego zupełnie swobodną ingerencyę ustawodawstwa krajowego w sprawie cmentarzy wyznaniowych.

Przychodzi więc rozważyć pytanie, czyli ustawodawstwo krajowe i w kraju obowiązujące wypełniło już zadanie swoje wobec spraw cmentarzy wyznaniowych?

Zauważyć tu przedewszystkiem wypada, że §. 92. ust. gminnej, między sprawami podlegającemi specjalnemu zawiadywaniu ludności izraelskiej, wymienia ementarze — §. 91. zaś teje ustawy, mówiące o specjalnych sprawach ludności chrześcijańskiej, ementarzy wyraźnie nie wzmiankuje, mówiąc tylko: „do spraw specjalnych ludności chrześcijańskiej należą: a) sprawy kościołów i innych miejsc religijnych, sprawy obrzędowe“ — a na tej niejasnej wzmiance, jakoteż na §. 27. lit. f teje ustawy (policya zdrowia) kończą się odnośne przepisy ustawy gminnej.

Dalszym zaś materiałem do odpowiedzi na powyższe pytanie, są rozliczne rozporządzenia gubernialne, jakoto: z dnia 9. Października 1783, z dnia 7. Października 1784, z dnia 11. Października 1785, z dnia 12. Września 1806, rozporządzenie c. k. Namiestnictwa z dnia 22. Stycznia 1860 do l. 802, dalej dekrety nadworne z dnia 1. Grudnia 1783, z dnia 23. Sierpnia 1784, z dnia 1. Lipca 1785, z dnia 6. Września 1787 i rozliczne inne dekrety nadworne i rozporządzenia ministerjalne — wreszcie spodziewałyby się można, że ustawa krajowa o konkurencyi kościelnej z dnia 15. Sierpnia 1866 zawierać winna postanowienia potrzebne — tymczasem ustawa konkurencyjna chyba przez analogię i dedukcyę, mogłaby być i do ementarzy zastosowaną, a zacytowane rozporządzenia i dekrety wchodzą wprawdzie szczegółowo w wyliczanie warunków zdrowotnych co do ementarzy przestrzegać się mających, zgodnie z wymaganiami pietyzmu normują zewnętrzne wyglądanie i zabezpieczenie ementarzy i w ogóle dokładnie określają jakie ementarze być winny — jednak nie dotyczą prawie wcale kwestyi tak uregulowania stosunków własności ementarzy wyznaniowych, ani też obowiązków konkurencyi, w razie potrzeby na zaprowadzenie, rozszerzenie i utrzymanie takowych. Ze ustawa konkurencyjna galicyjska nie wyczerpała tego przedmiotu, jest jasnym — tak są bowiem różne warunki egzystencji budynków kościelnych i parafialnych a ementarzy, tak różne możliwe źródła własnych dochodów tych instytucyi, że, pominawszy inne przyczyny, pewnie lepiej było nawet dla upojedynienia odnośnych ustaw, ementarzy tą ustawą konkurencyjną nie obejmować — że zaś zacytowane dekrety i rozporządzenia sprawą tą prawie się nie zajmują, jest również jasnym, gdy się zważy, że w ogóle przepisy nie-duchowne o konkurencyi na sprawy wyznaniowe chrześcijańskie są nowej daty, a dawniej sprawy te samemu kościołowi i pobożności parafian i partronów były pozostawione.

Widocznem więc jest z przedstawionego tu stanu, że ustawodawcze uregulowanie sprawy ementarzy wyznaniowych dotąd nie nastąpiło. A że uregulowanie to jest niezbędnem, wynika z tego, że na essencyonalne zapytanie w tej mierze, dotychczasowe ustawodawstwo nie może dać odpowiedzi.

Kto jest obowiązany do konkurowania na założenie i utrzymywanie ementarzy wyznaniowych? W jakiej mierze i wedle jakich norm? Kto jest obowiązany do konkurowania, jeśli jeden ementarz służy potrzebom kilku gmin? Jaki jest stosunek dla konkurencyi dla członków różnych obrządków przy wspólnym ementarzu? Jakie ich prawa? Jakie prawo i obowiązki osób nie będących ani członkami gminy wyznaniowej ani politycznej a wedle zwyczajów korzystających z ementarzy konfesyjnych znajdujących się w obrębie odnośnej gminy? Jaki powinien być wymiar istniejącego częstokroć „pokładnego“ i jaki z tegoż robiony użytek?

Na te pytania i wiele innych, które przy kodyfikacyi odnośnych projektów ustaw a względnie rezolucyi nasunąć się muszą, próżno w ustawach dotychczasowych szukać wyczerpującej odpowiedzi; jeśli się zaś zważy, że nadto sporną, wadliwą jest kwestya kompetencyi między władzami administracyjnymi autonomicznymi a politycznymi co do orzekania n. p. czyli ementarz w pewnej miejscowości ma być założony lub opuszczony, a w ogóle co do rozciągłości dozoru, że nie istnieje dotąd żadna ustawa państwowa o wywłaszczaniu na ich zakładania lub rozszerzania ementarzy konfesyjnych (w której to sprawie Wysoki Sejm już dnia 10. Września 1884 do l. 178. stósowną powziął rezolucyę), że w ogóle odnośne przepisy są niejasne, wątpliwe, a nawet sprzeczne, to uznać wypada, że istnieje w ustawodawstwie krajowem i państwowem luka, do której wypełnienia należy przystąpić, ku czemu wniosek posła Koziebrodzkiego pierwszym a najstosowniejszym wydaje się krokiem.

Wnosi więc komisya administracyjna :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby ściśle zbadał ustawodawcze stosunki i administracyjne przepisy ementarzy wszystkich wyznań w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, następnie przedłożył Wysokiemu Sejmowi odpowiednie wnioski celem uregulowania obowiązków co do zakładania, rozprzestrzeniania, utrzymywania, jakoteż i dozoru ementarzy.

Lwów dnia 17. Października 1884.

Przewodniczący :

E. Czerkawski.

Sprawozdawca :

Z a r z k i.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
CHICAGO, ILLINOIS

REPORT OF THE
COMMISSIONERS OF THE
LAND OFFICE
OF THE STATE OF ILLINOIS
FOR THE YEAR 1887

CHICAGO: PUBLISHED BY THE
UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
1888

CONTENTS

Introduction	1
General Statistics	10
Land Sales	15
Land Leases	25
Land Grants	35
Land Claims	45
Land Taxes	55
Land Revenue	65
Land Administration	75
Land Improvements	85
Land Dispositions	95
Land Encumbrances	105
Land Mortgages	115
Land Conveyances	125
Land Records	135
Land Surveys	145
Land Maps	155
Land Plans	165
Land Ordinances	175
Land Resolutions	185
Land Orders	195
Land Licenses	205
Land Permits	215
Land Certificates	225
Land Deeds	235
Land Warrants	245
Land Writs	255
Land Judgments	265
Land Appeals	275
Land Reversions	285
Land Forfeitures	295
Land Escheats	305
Land Eminent Domain	315
Land Public Use	325
Land Public Works	335
Land Public Buildings	345
Land Public Schools	355
Land Public Parks	365
Land Public Cemeteries	375
Land Public Hospitals	385
Land Public Asylums	395
Land Public Prisons	405
Land Public Bridges	415
Land Public Roads	425
Land Public Canals	435
Land Public Rivers	445
Land Public Harbors	455
Land Public Ports	465
Land Public Wharves	475
Land Public Docks	485
Land Public Warehouses	495
Land Public Mills	505
Land Public Factories	515
Land Public Workshops	525
Land Public Workshops	535
Land Public Workshops	545
Land Public Workshops	555
Land Public Workshops	565
Land Public Workshops	575
Land Public Workshops	585
Land Public Workshops	595
Land Public Workshops	605
Land Public Workshops	615
Land Public Workshops	625
Land Public Workshops	635
Land Public Workshops	645
Land Public Workshops	655
Land Public Workshops	665
Land Public Workshops	675
Land Public Workshops	685
Land Public Workshops	695
Land Public Workshops	705
Land Public Workshops	715
Land Public Workshops	725
Land Public Workshops	735
Land Public Workshops	745
Land Public Workshops	755
Land Public Workshops	765
Land Public Workshops	775
Land Public Workshops	785
Land Public Workshops	795
Land Public Workshops	805
Land Public Workshops	815
Land Public Workshops	825
Land Public Workshops	835
Land Public Workshops	845
Land Public Workshops	855
Land Public Workshops	865
Land Public Workshops	875
Land Public Workshops	885
Land Public Workshops	895
Land Public Workshops	905
Land Public Workshops	915
Land Public Workshops	925
Land Public Workshops	935
Land Public Workshops	945
Land Public Workshops	955
Land Public Workshops	965
Land Public Workshops	975
Land Public Workshops	985
Land Public Workshops	995